

Essunga kommun

Fördjupning av översiktsplanen för Nossebro

Granskningsutlåtande

Datum: 2024-09-30

Diarienummer: KS 2024/70

Hur granskningen har genomförts

Den fördjupade översiktsplanen för Nossebro var på granskning under perioden 2024-04-25 till 2024-07-25. För några av mottagarna i sändlistan kom handlingarna inte fram. Av denna anledning gavs dessa personer längre tid på sig att svara med sitt granskningsutlåtande till 2024-08-30.

Information om granskningen publicerades i lokaltidningen NLT 2024-04-24. Det gick även ut information i sociala medier 2024-04-24.

Sammanfattning av synpunkter samt ställningstagande

Totalt 11 yttranden inkom under granskningen varav 5 från statliga och regionala myndigheter och organ, 2 från grannkommunerna, 1 från föreningar och organisationer samt 3 från invånare i kommunen.

Länsstyrelsen skriver i sitt yttrande att kommunen i översiktsplanen skulle kunna vara mer konkret gällande vilka åtgärder som skulle kunna bidra till att miljö kvalitetsnormen för Nossan och för grundvattenförekomsten Essunga kan uppnås eller bibehållas. Trafikverket förtydligar att dialogen kring en ny regional väg ska ske med Skaraborgs kommunalförbund. Övriga myndigheter, grannkommunerna och Svenska kyrkan lämnar inga synpunkter som påverkar planförslaget.

De tre invånare som yttrat sig är kritiska till förslaget om ny väg runt orten.

Ändringar sedan granskningen

Efter granskningen har endast redaktionella ändringar och förtydliganden gjorts i handlingen.

Inkomna synpunkter och kommentarer

Nedan redovisas inkomna yttranden från myndigheter, kommuner och organisationer samt från enskilda tillsammans med kommentarer om bemötanden från kommunen. Länsstyrelsens yttrande redovisas i sin helhet, övriga yttranden har sammanfattats och förenklats i sin redovisning

Personnamn anges inte. Synpunkterna återfinns i sin helhet i bilagor till samrådsredogörelsen.

Essunga kommun

STATLIGA OCH REGIONALA MYNDIGHETER OCH ORGAN

Länsstyrelsen Västra Götalands län

Inledning

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL i ett senare planeringsskede. Enligt 3 kap. 16 § PBL ska det av yttrandet enbart framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför läggas till planen då den antagits. Där Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del, ska det anmärkas i översiktsplanen (3 kap. 5 § PBL).

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Statens geotekniska institut (SGI).

Samlad bedömning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ändring av kommunens översiktsplan. Planförslaget är ambitiöst och väl strukturerat men behöver dock utvecklas enligt nedanstående synpunkter för att den ska ge en god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Länsstyrelsen bedömer kommunen i översiktsplanen skulle kunna vara mer konkret i fråga om åtgärder som faktiskt skulle kunna bidra till att miljökvalitetsnormen för Nossan och för grundvattenförekomsten Essunga kan uppnås eller bibehållas.

I övrigt har kommunen beaktat våra synpunkter beträffande skyfall, farligt gods, farliga verksamheter, LIS samt miljöskyddsfrågor så som buller, förorenade mark, elektromagnetisk strålning och eventuella problem i samband med närhet till tipp.

Essunga kommun

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL Miljökvalitetsnormer

Vatten

Kommunen har på ett bra sätt utvecklat beskrivningen av påverkan på ytvatten och grundvatten och på möjligheten att följa fastställda miljökvalitetsnormer.

Kommunen gör bedömningen att planförslaget inte påverkar möjligheten att uppnå god ekologisk status för vattenförekomsten Nossan -Jonsrud till Eklanda, samt att planförslaget heller inte motverkar att god kemisk och kvantitativ status för grundvattenförekomsten Essunga kan bibehållas.

Kommunen har genom att reservera översvämningssytor utmed Nossan och Stallbäcksån och genom att inte föreslå nya verksamhetsområden eller bostadsområden i anslutning till vattendragen skapat en viktig säkerhetsbuffert till recipienterna.

Kommunen har genomfört en bra ekosystemanalys som utgör en bra vägledning inför fortsatt fysisk planering.

Av planförslaget framgår att befintligt dagvattensystem inte har tillräcklig kapacitet att hantera tillkommande dagvatten från ny bebyggelse och hårdgjorda ytor. Som kommunen beskriver behöver man arbeta med anpassningar som översvämningssytor och grönytor i planeringen för att inte öka avrinningen mot recipienterna Stallbäcksån och Nossan. Det innebär att man behöver ta fram dagvattenutredningar i samband med nya detaljplaner.

Länsstyrelsen anser att kommunen i översiktsplanen skulle kunna vara mer konkret i fråga om åtgärder som faktiskt skulle kunna bidra till att miljökvalitetsnormen för Nossan och för grundvattenförekomsten Essunga kan uppnås eller bibehållas. Det kan vara att åtgärda eventuella direktutsläpp till Nossan av dagvatten från befintliga bostadsområden och verksamhetsområden som kommunen som VA huvudman har rådighet över.

Grundvattenförekomsten Essunga är en sand och grusförekomst med mycket goda uttagmöjligheter. Ett vattenskyddsområde finns upprättat i grannorten Essunga. Vattenförekomsten omfattas av skydd enligt vattendirektivets artikel 7. Halten klorid i grundvattnet uppvisar en negativ trend vilket på sikt kan innebära en risk för försämrad kemisk status.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att säkerställa att genomförandet av planen och inklusive ny väg inte bidrar till en otillåten försämring av grundvattenförekomsten.

Enligt 5 kap. 4 § miljöbalken får en kommun eller myndighet inte tillåta att en verksamhet eller åtgärd påbörjas eller ändras om detta, trots åtgärder för att minska föroreningar eller störningar från andra verksamheter, ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att den äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm.

Essunga kommun

Synpunkter på områden

Utredningsområde B2- Björkheden södra

Enligt planbeskrivningen ska detaljplanen föregås av en utredning om behov av avsänkning och bortledning av grundvatten vilket kan kräva tillstånd för vattenverksamhet. En sådan utredning bör omfatta påverkan på intilliggande våtmark, dess naturvärden och dess värde som ekosystemtjänst för t ex grundvattenbildning, flödesutjämning och kolsänka.

Utredningsområde B6 Kransebyn

Ligger inom eller angränsande till svämplan för Stallbäcken och till Stallbäckens dalgång vid Nossebro, en våtmark vid rinnande vatten med naturvärdesklass 3 enligt våtmarksinventeringen. Det är generellt viktigt att bevara svämplanet, som översvämningsyta, för att inte orsaka ökade problem med översvämning längs andra sträckor. Kommunen uppger att man behöver studera åtgärder som höjdsättning och avstånd till vattendraget för att förhindra översvämning. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att bevara svämplanet och anpassa bebyggelsen därefter och hålla erforderligt avstånd till vattendraget.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Översvämning och klimatanpassning

Kommunen har förtydligat områdesbeskrivningen under B6- Kransebyn och skriver att i det fortsatta arbetet med detaljplan i området kommer avståndet till bäcken vara en viktig förutsättning för lokalisering av tomter, likaså blir höjdsättningen central så att vatten inte blir stående och så att det blir möjligt att leda dagvatten vidare via dike eller ledning.

Skyfall

I samrådet lämnade vi synpunkter på att kommunen skulle arbeta in delar av resultatet från skyfallskarteringen i FÖP:en och reservera öppna tillgängliga ytor som kan fungera som fördröjningsytor och skyfallsstråk där man kan avleda vatten.

Kommunen skriver att för att säkerställa ett genomförande av skyfallsleder och ytor kommer avtal behöva upprättas med berörda fastighetsägare, vars mark kan behöva tas i anspråk för anläggning av skyfallsleder eller skyfallsytor. En vidare utredning av lämpliga områden för åtgärder behöver därmed göras så att genomförbarheten kan säkerställas.

Vi hade även synpunkter på att kommunen behövde arbeta vidare med framkomligheten på en övergripande nivå vid ett skyfall. Vilket kommunen kompletterat underlaget med under beskrivningen av övergripande inriktningar för centrum.

Kommunen har på ett bra sätt fångat upp de synpunkter vi hade i samrådet vad gäller område B6- Kransebyn samt övergripande synpunkter på beskrivningen av skyfallsrisker och följer Länsstyrelsens rekommendationer.

Essunga kommun

Farligt gods

Kommunen har på ett bra sätt fångat upp risker till transporter av farligt gods och följer Länsstyrelsens rekommendationer.

Farliga verksamheter, industrier

Kommunen har på ett bra sätt fångat upp risker kopplat till industrier/farlig verksamhet.

Miljöskydd

Under samrådet tog Länsstyrelsen upp behoven av att det kommer att finnas behov utredningar under framtida planeringstillfällen. Frågor så som buller, elektromagnetisk strålning, markföroreningar och buller samt eventuella problem i samband med närhet till tipp. Kommunen har beaktat våra synpunkter och inför att dessa frågor behöver utredas under kommande planeringstillfällen.

LIS

Kommunen har gjort ett bra arbete efter samrådet kring beskrivande av naturvärdena. Detaljerade anpassningar får avgöras i detaljplansprocessen.

Geoteknik

Länsstyrelsens har begärt synpunkter från Statens geotekniska institut (SGI) som lämnade ett yttrande daterade 2024-08-08 som bifogar i sin helhet. Det står i yttrandet att ”De framförda synpunkterna har hanterats på ett bra sätt och SGI har inga ytterligare synpunkter på planförslaget”.

Länsstyrelsen delar SGI:s synpunkter och har därmed inga ytterligare synpunkter.

Kommentar: Noteras.

Essunga kommun har två våtdammar vid Nossan, belägna norr och söder om värmeverket. I framtiden kan dessa våtdammar utvecklas för att bidra till att miljö kvalitetsnormen för Nossan bibehålls eller förbättras genom ökad rening. Essunga kommun förespråkar också att alla nya fastigheter och byggnationer, i samband med exempelvis bygglov och vägarbeten, utrustas med lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) och fördröjningsmagasin där markförhållandena tillåter det. Kommunen avser att fortsätta arbeta med frågan genom att identifiera, kartlägga och riskbedöma grundvattenförekomsten samt ytvattenförekomsten. Dessa samlade åtgärder lyfts in i planen med tillhörande MKB för att mer konkret visa på vilka åtgärder som kan bidra till att miljö kvalitetsnormen för Nossan och för grundvattenförekomsten Essunga kan uppnås eller bibehållas.

Statens geotekniska institut

Statens geotekniska institut (SGI) skriver i sitt yttrande att de framförda synpunkterna i samrådet har hanterats på ett bra sätt och SGI har inga ytterligare synpunkter på planförslaget.

Kommentar: Noteras.

Essunga kommun

Lantmäteriet

Lantmäteriet har ingen lagstadgad skyldighet att granska översiktsplaner och har därmed inte lämnat något yttrande på den fördjupade översiktsplanen för Nossebro.

Kommentar: Noteras.

Trafikverket

Trafikverket förtydligar i sitt yttrande processen för skapandet av ny väginfrastruktur som ska ägas och förvaltas av Trafikverket. Nyinvestering av regionalt vägnät sker via den regionala infrastrukturplanen som Västra Götalandsregionen ansvarar för. Trafikverket utför projekt som ingår i den regionala planen efter beslut från Västra Götalandsregionen. Om en ny regional väg ska byggas runt Nossebro ska inspel och prioritering initialt ske via Skaraborgs kommunalförbund och därifrån tas vidare till Västra Götalandsregionen. Fördelning av finansiering av nya regionala vägar beslutas således inte av Trafikverket, utan av kommunalförbundet och Västra Götalandsregionen alternativt via 100 % extern finansiering från kommunen.

Ny vägutbyggnad ska föranledas av fyrstegsprincipen genom en åtgärdsvalsstudie (ÅVS). Trafikverket genomför ÅVser men för objekt som väntas bli namngivna (över 50 miljoner kronor) ska även dessa prioriteras av Västra Götalandsregionen och kommunalförbundet innan Trafikverket påbörjar en ÅVS.

Trafikverket skriver att kommunen ska fortsätta dialogen med Skaraborgs kommunalförbund i första hand. I övrigt har Trafikverket inget att erinra.

Kommentar: Noteras.

Mark för en ny väg runt Nossebro reserveras i den fördjupade översiktsplanen. Planering såväl som finansiering av vägen planeras ske i dialog med Skaraborgs kommunalförbund i enlighet med Trafikverkets yttrande. Kommunen ser dock även fram emot en tidig dialog med Trafikverket.

Västtrafik

Västtrafik lyfter att den strategiska inriktningen för Bebyggelse fastslår att ny bebyggelse framför allt ska tillkomma genom förtätning och att Nossebro ska växa enligt bebyggelseprincipen ”inifrån och ut” och anser att detta är positivt ur aspekten hållbart resande, eftersom det möjliggör för närhet, och därmed korta resor som kan göras med gång eller cykel.

Vidare anser Västtrafik att det är positivt att se hur FÖP:en uttrycker en vilja att fortsätta utveckla infrastrukturen för gång och cykel samt att hållbara färdmedel ska vara de prioriterade trafikslagen inom kommunen samt att planen belyser vikten av att utveckla sammanhängande gång- och cykelstråk.

Västtrafik påpekar att en kommun som har önskemål om åtgärder som inte är prioriterade enligt målen i trafikförsörjningsprogrammet kan göra tillköp, så länge ett sådant tillköp är förenligt med målen i trafikförsörjningsprogrammet och/eller inte är systempåverkande. På så sätt finns det möjlighet för en kommun att erbjuda mer kollektivtrafik.

Essunga kommun

Västtrafik ser fram emot att fortsatt följa planeringen och utvecklingen av Nossebro, och samverka i frågor där det finns gemensamma mål och intressen.

Kommentar: Noteras.

Essunga kommun ser fram emot fortsatt samarbete kring ökat hållbart resande och en attraktiv kollektivtrafik.

GRANNKOMMUNER

Alingsås kommun

Alingsås kommun är positiv till att Essunga kommun i planen tydligt lyfter kommuners nära sammankoppling och de behov, exempelvis gällande arbetspendlingen, hållbara resor och kollektivtrafik. Alingsås kommun ser fram mot en fortsatt samverkan med Essunga kommun med den gemensamma målsättningen om en hållbar samhällsutveckling.

Kommunledningskontoret har ingen erinran mot föreslagen fördjupad översiktsplan för Nossebro.

Kommentar: Noteras.

Herrljunga kommun

Herrljunga kommun bedömer inte att de förändringar som gjorts sedan samrådet riskerar att ha tydligt negativ inverkan på Herrljunga kommuns resurser och intressen. Kommunen har därmed inget att erinra utöver vad som framkom i samrådsyttrandet.

Kommentar: Noteras.

FÖRENINGAR OCH ORGANISATIONER

Svenska kyrkan

Essunga kyrkoråd tackar för möjligheten att få inkomma med gransknings svar över Fördjupad översiktsplan för Nossebro - Den nära småstaden. Kyrkorådet i Essunga pastorat ställer sig bakom den föreslagna översiktsplanen med medskick om att man bör lägga till ett förslag om att sänka hastigheten inne i centralorten till 40km/timma.

Kommentar: Kommunen noterar förslaget om sänkt hastighet genom centralorten och tar med sig det i sitt fortsatta arbete.

Essunga kommun

Yttrande från enskilda

Invånare 1

Invånaren med familj bor vid föreslagen ringled och menar att föreslagen väg skulle innebära en stor förändring av miljön, stillheten och närheten till naturen och anser att alla förslag är bättre än att ha en ringled på eller i direkt anslutning till deras tomt.

Kommentar: Noteras.

Förslag på ny väg är schematiskt utritad i den fördjupade översiktsplanen. Planeringen och beslut om genomförande av ny väg ska föregås av relevanta utredningar bland annat med avseende på naturmiljö- och rekreationsvärden samt jordbruksmark. Om och när det blir aktuellt att genomföra planen kommer fastighetsägare kontaktas och involveras i planeringen av den nya vägen, dess placering och utformning.

Invånare 2

Invånaren anser att området där en ny väg i söder markeras är mycket olämpligt för väg, inte minst på grund av de mycket höga naturvärden som invånaren menar finns i området. Invånaren menar att det i området bland annat finns flera fridlysta arter, så som kopparödlor och huggormar och det finns ett rikligt bestånd av fridlysta lummerväxter.

Invånaren vänder sig kraftigt mot att det lantliga och idylliska området vid Kolsholmen som erbjuder samhällsnära natur och skogsområden för rekreation och biologisk mångfald samt som stärker vår totalberedskap genom åkrar för livsmedelsproduktion föreslås hysa en större väg för tung trafik, ett utbyggt industriområde och etablering av ett värmeverk. Invånaren anser att områdets värden snarare borde tas till vara och skyddas och erbjuder sig att visa vägen om kommunen är intresserad av att inventera beståndet av lummerväxter.

Kommentar: Noteras.

Förslag på ny väg är schematiskt utritad i den fördjupade översiktsplanen. Planeringen och beslut om genomförande av ny väg ska föregås av relevanta utredningar bland annat med avseende på naturmiljö- och rekreationsvärden samt jordbruksmark. Om och när det blir aktuellt att genomföra planen kommer fastighetsägare kontaktas och involveras i planeringen av den nya vägen, dess placering och utformning.

Invånare 3

Invånare 3 lämnade samma yttrande som Invånare 2, ovan.

Kommentar: Se kommentar till yttrande 2.